

uddannelser som mål. Det vil derfor både have en almenuddannende værdi og være af betydning for en bred orientering af eleverne om deres fremtidige videreuddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, at periodisk praktisk beskæftigelse bliver et led i samtlige uddannelser inden for det 10.-12. uddannelsesår. Periodisk, praktisk beskæftigelse bør i princippet kunne finde sted inden for alle dele af arbejdslivet. Gennem forhandlinger med arbejdsmarkedets parter både inden for den private og den offentlige sektor må denne beskæftigelse lægges sådan til rette, at den dels giver eleverne det tilsigtede udbytte, dels ikke skader andre gruppers beskæftigelsesmuligheder.

Lærerne.

En samordning af uddannelserne vil kræve et tæt samarbejde mellem de forskellige lærerkategorier, som i dag underviser inden for det 10.-12. uddannelsesår, og en efteruddannelse af disse lærere således, at de kan fungere inden for et samordnet system. Grunduddannelsen af nye lærere må ligeledes tages op til revision således, at læreruddannelserne samordnes. Der vil som hidtil være behov for lærere med vidt forskellig faglig baggrund, men på det pædagogiske område vil en vis fælles uddannelse blive nødvendig, hvis lærere skal kunne formidle deres faglige viden til elever, som kan have vidt forskelligt uddannelsesmål.

Struktur.

Den nærmere beskrivelse af den struktur, som en samordning af uddannelserne i 10.-12. uddannelsesår skal ske inden for, må afvente resultaterne af de forsøg, der sættes i gang, det øvrige planlægningsarbejde og de synspunkter, som kommer frem i debatten.

Der har dog allerede i uddannelsesdebatten været røster fremme, som har talt for indførelse af en 12-årig enhedsskole. En enhedsskole i 10.-12. uddannelsesår, forstået som en skole, hvor hovedparten af pensum er fælles for alle elever, og hvor alle elever føres frem til samme grad af erhvervs og studiekompetence, kan regeringen ikke gå ind for. Eleverne ville i løbet af de tre år hverken kunne nå den erhvervs- eller den studiekompetence, som nås med de nuværende uddannelser, og der måtte derfor lægges ca. 2 år til elevernes uddannelsestid, for at de kunne opnå den specielle kompetence, som i dag nås på 12 år.

Regeringen finder på den anden side, at man ikke ville nå alle de tilsigtede mål, hvis man begrænsede sig til at samordne de eksisterende uddannelsesplaner, således at pensa i de almene fag og redskabsfa-

gene så vidt muligt blev tilpasset inden for et fælles system, og i øvrigt opretholdt de eksisterende skoleformer. Herigennem ville man ikke få mulighed for at undervise elever med forskellige uddannelsesmål sammen i fag, som er fælles, ligesom man ville miste muligheden for gennem flere uddannelsesstilbud inden for samme institution at give eleverne flere valgmuligheder, herunder at afsvække den stærke motivation, som gymnasieskolens elever får til at søge de længerevarende, videregående uddannelser.

De kommende års planlægning må derfor samle sig om strukturer, der er baseret på et tilvalgsystem, hvor bestemte valg er obligatoriske, hvis et bestemt uddannelsesmål skal nås, eller på en linje- og grendeling, hvor hver gren omfatter en uddannelses obligatoriske fag, almene fællesfag og eventuelle tilvalgsfag.

De fysiske rammer.

Der er allerede forskellige steder i landet taget skridt, som bygningsmæssigt vil lette en samordning af uddannelserne. F. eks. har man i Holstebro opført gymnasiet, handelskolen og den tekniske skole ved siden af hinanden, og i Nakskov tis nye bygninger for de tre skoleformer blive opført som ét bygningskompleks med fællesanlæg. Endvidere har man i Københavns amt netop afsluttet arbejdet med et forslag til udbygningsplan for uddannelserne i 10.-12. uddannelsesår, som bl. a. er baseret på en udbygning af eksisterende skoler, således at de kan danne rammen om forskellige uddannelser.

Det er regeringens opfattelse, at man i den kommende planlægning af det 10.-12. uddannelsesår skal sigte imod at opnå den størst mulige geografiske spredning af skolerne. Dette vil ganske vist medføre, at man af ressourcemæssige grunde ikke vil kunne give eleverne en meget bred vifte af uddannelsesstilbud ved den enkelte skole. Regeringen lægger imidlertid større vægt på, at eleverne ikke får langt mellem skole og hjem, og at skolen både for elever og lærere bliver en overskuelig enhed. Det er væsentligt, at skolen bliver en del af det lokale miljø med tæt forbindelse mellem skolen og det omgivende samfund. Således bør de erhvervsuddannelser, som skolen tilbyder, have tilknytning til arbejdslivet i skolens opland.

Styringen af uddannelserne.

Det er overordentlig vigtigt, at den erhvervs- og studiekompetence, eleverne opnår, kan anerkendes overalt i arbejdslivet og ved de videregående uddannelsesinstitutioner, uanset hvor i landet eleverne har fået deres uddannelse.